ԱՌԱՋՆՈՐԴ

ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԵԱՆ

ԱՆԳԼԻԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

ԴԻԻՐԻՆ ԵՂԱՆԱԿ

ԱՆԳԼԻԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒՆ ԿԱՐԴԱԼ ԳՐԵԼ ԵՒ ԽՕՍԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

PRIMER AND FIRST READER
OF THE ENGLISH LANGUAGE

❦

Պ. ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ա. ՏԱՐՓ

 -ঙ‍ঝ-

երեն վարժարաններու եւ ինքնիրնել ուսանողներու համար

ՊԱՀՐԱՍՏԵՑ

ՏԻՐԱՆ ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ

ԳՐԱՏՈՒՆ Պ. ՊԱԼԵՆՑ

1920

ԱՌԱՋՆՈՐԴ
ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԵԱՆ
ԱՆԳԼԻԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ
ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ
ԴԻՒՐԻՆ ԵՂԱՆԱԿ

ԱՆԳԼԻԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒՆ ԿԱՐԴԱԼ ԳՐԵԼ ԵՒ ԽՕՍԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

PRIMER AND FIRST READER
OF THE ENGLISH LANGUAGE

Գ. ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ա. ՏԱՐԲ

Ազգային վարժարաններու եւ ինքնիրեն ուսանողներու համար
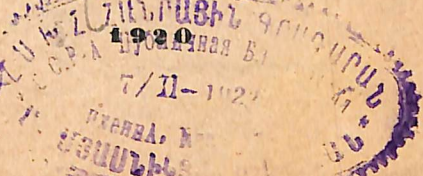
ՊԱՏՐԱՍՏԵՑ
ՏԻՐԱՆ ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ

42-8
Յ-99
400
Հ618-ՄՈ
40

(9218)

10532-57

ՅԱՌԱՋԱԲԱՆ

Բաւական ատեններ ի վեր կ՚առաջարկուէր ինձ, թէ՛ վարժապաններէ եւ թէ՛ բարեկամ անձներէ, պատրաստել Անգլիերէն լեզուի դիւրուսոյց եւ մանկավարժական ընթերցարան մը հայ վարժարաններու եւ ինքնուսակ ուսանողաց համար։

Նկատելով թէ իրարացի էին ինձ ուղղուած առաջարկները, որոնցից նկատի առնել դանունք, գի երկար ատեններ ի վեր վարժարաններու մէջ մուտ գտած (Royal reader)ները իրենց միօրինակութեամբ տաղտկալի դարձած էին ուսուցչաց համար, նաեւ անյարմար հայ ուսանողներու, անգլիացի աշակերտներու համար պատրաստուած ըլլալով։ Իմ երկարամեայ փորձառութեամբս գիտեմ թէ պատանիները ինչ դժուարութեանց կը բաղխին եւ չատ անգամ ինչ յուսահատ վիճակի կը մատնուէին երբ իրենց տակաւին թատ մը իսկ չգիտցած «First reader»ը կը տրուէր իրենց. պատ մը Անգ. լեզուն անհրապոյր եւ ամենաձխուարին կը թուէր, ու կրնաք երեւակայել ուսուցչին տուած այխատութիւնը ու կրած նեղութիւնը. անիկա ստիպուած էր նախ գրքին մէջ գտնուած անգլ՝ բոլոր բառերուն արտասանութիւնը, նշանակութիւնը եւ դանազան ոճերը մի առ մի դասարանին մէջ ի գիր առնել տալ աշակերտաց, ինչ որ ժամանակի ամենամեծ կորուստ մ՚էր, ու դարձեալ, հակառակ այդ օրինակ աշխատութեան, կրկին իսրոչելի դարձած էր Անգ. լեզուն դեռատի ուսանողաց։ Ուստի այլեւս առանց վարանման ձեռնարկեցի պատրաստել Անգլ.

ընթերցանութեան և թարգմանութեան համար այս առաջին պարզ և մանկավարժական մեթոդով ընթերցարանը։

Գործոյս իբրև առաջնորդ ընտրած եմ անգլիացի ծանօթ մանկավարժներու գործերը, զորս ջանացած եմ յարմարցնել հայ աշակերտներու։

A, B, C, D-էն վերջը Անգլ-ի արտասանութեան մի քանի կանոններ յիշած եմ։ Սակայն որքան որ կանոնները իրենց օգտակարութիւնը ունենան, միւս կողմէ իմ հաստատ համոզումս է թէ Անգլ. լեզուն ուղիղ արտասանելու լոկ կանոններով բացարձակապէս անկարելի է։ Քանզի ամէն կանոն իր բացառութիւնը ունի, ըստ իս, աշակերտ մը որքան ընտելանայ լեզուին, այնքան աւելի կարող կ՛ըլլայ լաւ արտասանել զայն։ Հետեւաբար կանոններու մանրամասնութեանց վրայ չծանրացայ։ Գալով ընթերցարանիս պարունակութեան, բաժնած եմ երեք մասերու։ Առաջինը կը կազմէ քերականը, ուր բոլոր դասերը կազմուած են միավանկ բառերով։ Իւրաքանչիւր դասին բոլոր բառերուն նշանակութիւնը և հնչիւմները բացատրուած են, որպեսզի աշակերտը հեշտաւ կարենայ կարդալ և թարգմանել, առանց մեծածախս բառարաններու դիմելու և ժամավատ ըլլալու։ Առաջին մասին հինգերորդ դասէն սկսեալ, հարցումներ դրած եմ կարդացուած հատուածին ստորև, որով աշակերտը, կարդալէ և թարգմանելէ վերջ, պիտի կարենայ պատասխանել այդ հարցումներուն։ Ատանէ զատ դրած եմ նաև պատկերներ «Méthode directe»ի հետեւողութեամբ, որոնց ստորև գրուած դասը խօսակցութիւն մ՛է պատկերին ներկայացուցած զանազան առարկաներուն և կենդանիներուն վրայ, որ ուսուցիչը հեշտաւ ընդելնի պիտի տայ աշակերտին։

Իւրաքանչիւր դասի ներքեւ նշանակած եմ մի քանի քերականական կարեւոր կանոններ որոնք անհրաժեշտ են լեզուն սկսելէ անմիջապէս յետոյ, ինչպէս նաև օժանդակ to have և to be բայերուն խոնարհումը, կանոնաւոր և անկանոն բայերուն բոլոր գլխաւոր ժամանակները. ի դերութիւն աշակերտաց։

Երկրորդ մասէն մէջ դասերը կը պարունակեն երկվանկ և եռավանկ բառեր. բաց աստի ինչ ինչ կենդանիներու և տունկերու պատկերներուն ներքեւ կարգ մը հարցումներ դրած եմ, որոնք հետզհետէ պիտի զարգացնեն աշակերտը խօսելավարժութեան մէջ։ Միևնոյն ատեն այդ հարցումներուն պատասխանները գրաւոր կերպով պատրաստելով, շարադրութեան առաջին փորձերուն ձեռնարկած պիտի ըլլայ։

Երրորդին մէջ առանին անտեսութեան և գիւղատնտեսական հանեկան նիւթերու հատուածներ ընտրած եմ, որպէս զի աշակերտը թէ նիւթէն շահագրգռուի, և թէ լեզուն օգտուի։

Գործիս վերջն ալ կան մի քանի պատկերներ, որոնց տակի թելադրութիւններով ուսուցիչը խօսելավարժութեան զանազան փորձեր պիտ է կատարել տայ աշակերտաց։

Կը յուսամ որ այս փոքրիկ աշխատութիւնս պատ. հասարակութեան գնահատման արժանանայ և քաջալերէ զիս մտադրած և արդէն իսկ ձեռնարկած գործիս միւս հատորներն ես ընդհուլ ի լոյս ընծայելու։

Քաջալերուելով մեր առաջին reader-ին գտած ընդունելութեանէն այս երկրորդ տպագրութեան առթիւ ուզեցինք քեզ մը աւելի ճոխացնել նոր և հրաշանցեց մեթոդով։

Յուսալի է որ այդ Գ. Տպագրութիւնն ալ առաջինին և երկրորդին չափ ընդունելութիւն գտնէ։

ՏԻՐԱՆ ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ

ԱՌԱՋՆՈՐԴ

ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԵԱՆ

ԱՆԳԼԻԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

—————✳—————

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

"PRIMER"

ՔԵՐԱԿԱՆ

Անգլիերէն լեզուի այբուբենը 26 գրէ կը բաղկանայ.

A	a	*A*	*a*	(էյ)
B	b	*B*	*b*	(պի)
C	c	*C*	*c*	(սի)
D	d	*D*	*d*	(տի)
E	e	*E*	*e*	(ի)

F	f	ℱ	f	(էֆ)
G	g	𝒢	g	(ձի)
H	h	ℋ	h	(էյչ)
I	i	𝐼	i	(այ)
J	j	𝒥	j	(ձէյ)
K	k	𝒦	k	(քէյ)
L	l	ℒ	l	(էլ)
M	m	ℳ	m	(էմ)
N	n	𝒩	n	(էն)
O	o	𝒪	o	(օ)
P	p	𝒫	p	(բի)
Q	q	𝒬	q	(քիւ)

R	r	ℛ	r	(առ)
S	s	𝒮	s	(էս)
T	t	𝒯	t	(թի)
U	u	𝒰	u	(եու)
V	v	𝒱	v	(վի)
W	w	𝒲	w	(տապլեու)
X	x	𝒳	x	(էքս)
Y	y	𝒴	y	(ուայ)
Z	z	𝒵	z	(զէտ)

Աստանցմէ a, e, i, o, u միշտ և w, y, երբեմն, ճայնաւոր (Vowel) են, w և y բաղերու սկիզբը բաղաձայն (Consonant) են:

ԱՐՏԱՍԱՆՈՒԹԵԱՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐ(*)

ՁԱՅՆԱՒՈՐՆԵՐՈՒՆ ԱՐՏԱԲԵՐՈՒԹԻԻՆԸ

(1) A կը հնչուի «էյ» շեշտեալ վանկերու մէջ. երբ իր նախեւին բաղաձայն մը և անոր քովն ալ համր «e» մը գտնուի. օրինակ Place (փլէյս) game (կէյմ) lake (լէյք)

(2) A կը հնչուի «է» բաղաձայնով (բացի l եւ r տառերէ) վերջաւորեալ վանկերու մէջ. օրինակ, hat (հէդ), bad (պէտ), fat (ֆէդ), palp (պէլք)

(3) A «աʼ» կը հնչուի եթէ իրմէ անմիջապէս խառը «rʼ» գիրը, և անկէ խառը բաղաձայն մը գտնուի. օրինակ, lark (լարք), harm (հարմ)

(4) A կը հնչուի կոկորդային «o» երբ իրմով կազմուած վանկի ll, ld, ls, lk (տառերով վերջաւորի օրինակ, all (օլ), bald (պոլտ), calls (գոլս) talk (ղօք)

(5) E կը պահէ իր (ի) ձայնը բաղաձայնով և համր eով վերջաւորեալ վանկերու մէջ. օրինակ. here (հիր) these (աʼiզ), Mere (մէր)

(6) E կը հնչուի «էʼ» բաղաձայնով վերջաւորեալ վանկերու մէջ, send (սէնտ) hen (հէն), hed (պէտ)

(7) E շեշտեալ վանկերու մէջ կը հնչուի երկար «ը» երբ իրեն յաջորդէ r և ուրիշ բաղաձայն մը, օրինակ herb (հըրպ), verb (վըրպ) fern (ֆըրն)

(*) Անգլիերենի մէջ բազարծակ կանոններ չկան ուրիղ արտասանելու զի ամէն կանոն իր զարտուղութիններն ունի. Աշակերտներու դիւրութեան համար պատշաճ համարեցինք հոս ամենէն կարեւորներն յիշատակել։

(8) I «այ» կը պահէ իր ձայնը բաղաձայնով և համր e ով վերջաւորեալ վանկերու մէջ. օրինակ. mine (մայն), fine (ֆայն) life (լայֆ), wife (ուայֆ)

(9) I կը հնչուի «ի» բաղաձայնով (բաց ի r է) վերջաւորեալ վանկերու մէջ. օրինակ. ship (շիփ), king (քինկ), big (պիկ)

(10) I կը հնչուի «ը» երբ իրեն յաջորդէ r կամ rով բաղաձայն մը sir (սըր), first (ֆըրստ), third (դ«ըրտ)

(11) O կը հնչուի «o» երբ իրեն յաջորդէ բաղաձայն մը և համր e մը, ինչպէս, prose (փրոզ), store (սդոր), hole (հոլ)

(12) O կը հնչուի «o» երբ շեշտեալ վանկի մը մէջ իրեն յաջորդէ r. born (պորն), for (ֆոր), Corn (քորն)

(13) O կը հնչուի «ու» do, to, two, who բառերուն մէջ.

(14) U կը հնչուի «իʼու» մերբ չհչուած ձայնաւորներուն նման այսինքն բաղաձայնէն և համար e է առաջ. օրինակ, pure (բիոʼւր), use (իʼւզ), mute (միուդ)

(15) U կը հնչուի «ը» երբ նոյն վանկին մէջ իրեն յաջորդէ մէկ կամ աւելի բաղաձայն, but (պըդ), hunt (հընդ), cup (քըբ), must (մըսդ)

ՄԻ ՔԱՆԻ ԵՐԿԲԱՐԲԱՌՆԵՐՈՒ ՀՆՉՈՒՄԸ

Ai կը հնչուի (էյ), Օրինակ, brain (պրէյն), rain (րէյն):

Au և *aw* կը հնչուին «o», օրինակ, cause (քօզ), law (լօ), raw (րօ):

Ee կը հնչուի «ի» օրինակ, bee (պի), deer (տիր), keep (քիբ), fleet (ֆլիդ):

Oo կը հնչուի (ու), օրինակ, good (կուտ), foot (ֆուտ), moon (մուն), look (լուք):

Oi և *oy*=(օյ), օրինակ oil (օյլ), boy (պոյ):

Ou և *ow*=(աու), օրինակ, out (աուդ), shout (շաուդ), now (նաու), down (տաուն): իսկ հետևեալ բառերուն մէջ «o» կը հնչուի. bow (պօ), show (շօ), slow (սլօ), shoulder (շօլտըր):

Ue ui կարգ մը բառերու մէջ ունին զանազան ձայներ, true (դրու), blue (պլիւ), fruit (ֆրուդ) glue (կլիւ):

Կարգ մը բաղաձայն գրեր իրարու քով գալով, տարբեր ձայներ կը հանեն.

Ch=(չ)=child (չայլտ), church (չըրչ):

Dge=(ձ)=edge (էձ), lodge (լոձ):

Gh=(կ) ձայնաւորէ առաջ. օրինակ, ghost (կօսդ) իսկ (ֆ) քանի մը բառերու մէջ. laugh (լաֆ), enough (ինըֆ), rough (րըֆ):

Gh անձայն է կարգ մը բառերու մէջ և ght վերջաւորութեանց մէջ. օրինակ through (դրու), high (հայ), caught (քօգ), taught (դօգ) ought (օգ):

Ph=(ֆ) օրինակ nephew (նեֆիու), philosopher (ֆիլոզօ՛ֆըր) phrase (ֆրէյզ):

Qu=(քու)· օրինակ, queen (քուին), quick (քուիք), quiver (քուիվըր):

Sh=(շ)· օրինակ shall (շէլ), shag (շէկ) shade (շէյտ),

Sch=(սք) school (սքուլ), scheme (սքիմ), schooner (սքունըր):

Th=(դ) (*) = (յունարէն Θ) բառերու սկիզբը և վերջը, օրինակ, thick (դիք), thank (դէնք) bath (պադ): Բացառութիւն են·they, this, that, the, their, them, then, there, with, smooth որբ մեզմ (դ) կը հնչուին յունարէն (Δ) գրոյն պէս.

Th կը հնչուի դարձեալ (դ) բառերու մէջ, ինչպէս, father (ֆատըր), mother (մատըր), brother (պրըտըր):

Xi=(քշ) բառերու մէջտեղը, anxious (էնքշըս), obnoxious (օպնօքշըս):

իսկ կարգ մը բաղաձայներ ուրիշ բաղաձայնէ մը առաջ անձայն կը մնան օրինակ.

Kn, բառերու սկիզբը առաջինը համր է· know (նօ) knelt (նելդ), knife (նայֆ):

Lf, lm, lk, գրերու մէջ առաջինը առ հասարակ անձայն է· calf (քաֆ) half (հաֆ), alms (ամզ), calm (քամ). walk (ուօք), talk (դօք).

Wr, առաջինը անձայն է, wrong (րօնկ), wrinkle (րինքլ) wretch (րեչ):

ՇԵՇՏ

Շեշտը անգլիերէն լեզուի կարեւոր գիտելիքներէն մին է։ Ասյ մասին որոշ կանոններ չկան. պէտք է ամէն բառ իր ուրոյն շեշտով սորվիլ։

Ամէն բառ ունի իր շեշտը իսկ մի քանի բառեր երկու շեշտ։ Բառի մը նախամանիկը (suffix) չի շեշտուիր այլ արմատականը։

Շեշտը բնդհանրապէս արմատին առաջին վանկին վրայ կը դրուի։

Կան երկուանկ բառեր որ թէ գոյական են եւ թէ բայ միանգամայն. ատոնց առաջին վանկը կը շեշտուի երբ գոյական է եւ վերջինը երբ բայ է օրինակ.

Contest (քօն՛դեսդ) = Գոյական

Contest (քօնդէսդ՛) = Բայ։

FIRST LESSON

ԱՌԱՋԻՆ ԴԱՍ

ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ

1. I go We go. I am. It is.

2. He is. Is he? Is it? Go on. Go up

3. I have. You have. They have. We have.

4. Am I? Is he? Have they? Have we?

5. Do I go? Does he go? I do it We do it.

6. Is he in? She is in. I am in. We go out.

ԲԱՌԵՐ

I (այ)=ես, որ միշտ գլխագիր կը գրուի անգլիերէնի մէջ. he (հի)=նա, ար. she (շի)=նա, իգ. It (իդ) =նա, չեզ. we (ուի)=մենք. you (եու)=դուք. they

(տնէյ)=անոնք. go (կօ)=երթալ. up (ըբ)=վեր. out (աուդ)=դուրս. in (ին)=ներս, մէջ. I have (այ հեվ)=ունիմ. he has (հի հեզ)=նա ունի (ար.). she has (շի հեզ)=ունի (իգ.). we have (ուի հեվ)=ունինք. you have (եու հեվ)=ունիք. they have (տնէյ հեվ)=ունին: to do (տու) ընել օժանդակ բայ, հարցական և ժխտական կը շինէ, օրինակ` do I go?=կ՛երթա՞մ. does he go?=կ՛երթա՞յ. I am (այ էմ)=եմ. he is (հի իզ)=նա է, ար. she is (շի իզ)=նա է, (իգ). we are (ուի ար)=ենք. you are (եու ար)=էք. they are (տնէյ ար)=են:

Եզակի Բ. դէմք thou (աստաու) ագոթէք, Ս. Գրոց և բանաստեղծութեան մէջ միայն կը գործածուի. սովորական խօսակցութեան և գրականութեան մէջ միշտ «you» յոգ. Բ. դէմքը կը գործածուի, ուստի պետք է ըսել you have=դուն ունիս, you are=դուն ես եայն:

Հարցական խօսքերու մէջ բայը առաջ կը դրուի և անոր անմիջապէս կը հետեւի ենթական. ինչպէս, am I? եմ, have we? ունինք:

SECOND LESSON (A)

ԵՐԿՐՈՐԴ ԴԱՍ (Ա.)

1. Am I to go? I am to go. I am to do it.

2. Am I to do it? No, he is to do it.

3. He is to go. He is to-be by me. Do it as we do. Do it as I do it.

4. If it be so. It is to be so. As we do it so do you.

5. Am I to go, or, is he to go? If we do so. He is to do so.

6. I am on it, so is he. We go up. They do go.

To go (դու կօ)=երթալ. բայերը անեզուլ կը կազմուի բայ ին սիւզր «to» աւելցնելով. to do (դու տու)=ընել. to be (դու պի)=ըլալ. by me (պայ մի)=քովս. as (էզ)=ինչ պէս. if (իֆ)=եթէ. so (սօ)=այսպէս, աատնկ. on (օն)=վրայ. it (իդ)=անիկա, դաւն:

GRAMMAR (ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ)

Երբոր օժանդակ բայ մը անեբելույթ է և նախադասութեան սկիզբը դրուի՝ պարտաւորութիւն, հարկադրութիւն կը ցուցնէ. Am I to go? պէ՞տք է երթամ։

To have=ունենալ օժանդակին Անկատարը եւ Կատարեալը

I had	(հէտ)=ունէի
He had	» =ունէր
We had	» =ունէինք
You had	» =ունէիք
They had	» =ունէին

To be=ըլալ օժանդակին Անկատարը եւ Կատարեալը

I was	(ուոզ)=էի, եղայ
He was	» =էր, եղաւ
We were	(ու էր)=էինք, եղանք
You were	» =էիք, եղաք
They were	» =էին, եղան

———

SECOND LESSON (B)

ԵՐԿՐՈՐԴ ԴԱՍ (Բ.)

1. I sat on a mat. A cat sat on my lap. We sat by a cat.

2. We had a nap. Sam had a book. They had a pin.

3. He was a bad lad. I was a good boy. We were glad.

4. It is sad to be a bad lad. Is it a cat or a dog?

5. My pen is a bad pen. Can I beg a pen? Yes, Ben has ten.

ԲԱՈՒԵՐ

I sat (սէդ)=կը նստէի, նստայ. On (օն) = վրայ. a (էյ)=մը. եթէ գոյականը բաղաձայնով սկսի, a, օրինակ a mat, a book; իսկ եթէ ձայնաւորով սկսի an, an eye (այ)=աչք մ .

Mat (մէդ)=փսիաթ. cat (քէդ)=կատու. my (մայ)
=իմ. lap (լէբ)=ծնրկ. by (պայ)=քովր. nap (նէբ)=
մրափ. book (պու.ք)=գիրք. pin (բին)=գնդասեղ.

Bad (պէտ)=գէշ. lad (լէտ) = մանչ, պատանի,
good (կուտ)=բարի. boy (պոյ)=մանչ. glad (կլէտ)=
ուրախ, գոհ. sad (սէտ)=տխուր. dog (տոկ)=շուն.

Pen (բէն)=գրիչ. can I (քէն այ)=կրնա՞մ, beg
(պէկ)=խնդրել. yes (նէս)=այո. ten (դէն)=տասը։

————

THIRD LESSON

ԵՐՐՈՐԴ ԴԱՍ

1. The sun is in the west. We
must go rest.

2. He ran so fast he sent up the
dust.

3. The last lad is the best. I wish
to go to the pond for the fish.

4. Get a dish for the fish. The cat
sat by the dish,

5. Ned went to a pond to fill his
can.

6. Let us go hand in hand and
get a bag full of sand.

ԲԱՌԵՐ

The որոշեալ յօդ (definite article) որ թէ եզակի և
թէ յոգնակի անուններու. հետ անփոփոխ կը գործածուի.
եթէ բաղը ձայնաւորով սկսի չին չնչել. իսկ եթէ բա-
ղաձայնով սկսի չին. օրինակ the (աթի) apple, the (աթը)
book. sun (սըն)=արև. in (ին)=մէջ, west (ուէսդ)=
արևմուտք. must (մըսդ) պէտք. to rest (դու
րեսդ)=հանգչիլ. he ran (ըն)=վազեց. fast (ֆասդ)=
արագ. sent up (սէնդ ըբ)=բարձրացուց. dust (դըսդ)=
փոշի. last (լասդ)=վերջին. lad (լէտ)=պատանի. the
best (պէսդ)=լաւագոյն. I wish (ու.իշ)=կ'ուզեմ, pond
(բօնտ)=ճահճ. for (ֆոր)=համար. fish (ֆիշ)=ձուկ.
get (կէդ)=առ. a dish (տիշ)=պնակ մը. cat (քէդ
=կատու. sat (սէդ)=նստաւ. went (ուէնդ)=գնաց.
to fill (ֆիլ)=լցնել. his (հիզ)=իր. can (քէն)=թիթեղ.
Let us go (լէդ ըս կ̇օ)=երթանք. hand (հէնտ)=ձեռք.
hand in hand=ձեռք ձեռքի. bag (պէկ)=տոպրակ.
full (ֆուլ)=լցուն. of sand=աւազով. sand (սէնտ)=
աւազ։

GRAMMAR (*ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ*)

Perfect Tense

I have had   =ունեցած եմ
He has had   =ունեցած է (*ար.*)
She has had   =ունեցած է (*իգ.*)
We have had   =ունեցած ենք
You have had   =ունեցած էք
They have had   =ունեցած են

Perfect Tense

I have been   =եղած եմ
He has been   =եղած է
She has been   =եղած է (*իգ.*)
we have been   =եղած ենք
You have been   =եղած էք
They have been   =եղած են

FOURTH LESSON

ՉՈՐՐՈՐԴ ԴԱՍ

Henry, come here and spell this word, write this and read. Show me a book, an exercise-book. Tell me, what is your name? Is your name Fred? No, sir, my name is Henry. Write your name, spell it and go to your place.

ԲԱՌԵՐ

Come (*քըմ*)=եկուր. here (*հիիր*)=հոս. and (*էնտ*) =և, spell (*սբէլ*)=հեգել. This (*տհիս*)=այս. word (*ուըրտ*)=բառ. write (*րայդ*)=գրել. read (*րիյտ*)=կարդալ. to show (*շօ´*)=ցուցնել, ցոյց տալ. me (*մի*)=ինծի. exercise-book (*էքսըր´սայզ-պուք*)=պարապականութեան տետրակ. tell (*դէլ*)=ըսէ. what (*հուադ*)=ինչ. your (*եուր*)=ձեր. name (*նէյմ*) անունն. sir (*սըր*) պարոն, տէր. go (*կօ*)=գնա, (*դարձիր*). place (*բլէյս*)= տեղ.

FIFTH LESSON

ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ԴԱՍ

John, will you say your lesson? yes, I will. Then, get up and come here, open your book and begin to read. Say again, your pronunciation is bad. Show me the ceiling. Say the same word again. Is your book shut? «Yes, sir it is shut». Will you give me your pen? «Yes, I will». Go to the door, open it, shut it again and sit down.

ԲԱՌԵՐ

Will you say (ուիլ եու սէյ)=պիտի՞ ըսէ՞ք. lesson (լէս՚ն)=դաս. yes (եէս)=այո. I will (այ ուիլ=կ՚ուզեմ. then (տ՚էն)=ուրեմն. get up (կէդ ըբ)=՚ել՚ր. open (օ՚բՙն)=բաց. book (պուք)=գիրք. begin (պի-կին)=սկսիլ, say again (սէյ էկէ՚ն)=լը՛րնէ. pronun=

ciation (բրընընսիէյ՚շըն)=արտասանութիւն. ceiling (սի՚լին)=ձեղուն. same (սէյմ)=նոյն. shut (շԸդ)=գո-ցել, փակել, pen (բէն)=գրիչ. door (տօ՛ր)=դուռ. sit down (սիդ տաուն)=նստէ՛:

———

SIXTH LESSON

ՎԵՑԵՐՈՐԴ ԴԱՍ

William, attention! How many pens are there in my hand? "There are three pens in your hand". Tell me how many chairs there are in the school-room. Count from one to twenty. Say alone, stop, say all together. How many windows are there in this room? "There are two windows here". Give attention to your pronunciation, Say this rule alltogether. Write all the sentences. Show me all your exercises and go to your place.

ԲԱՌԵՐ

Attention (էդդէն՛շըն)=ուշադրութիւն. how many (հաու մէ՛նի)=քանի՞ հատ. are there (արտէ՞ըր)=կան. hand (հէնտ)=ծեռք. chairs (չէրս)=աթոռներ. school-room (սքուլ-րում)=դպրատան. count (քաունդ)=թուել, հաշուել. from (ֆրոմ)=բացառականի նախդիր է. alone (էլօն՛)=առանձին. stop (սդօբ)=կենալ, դադարիլ. alltogether (օլ դուկէաT՛ըր)=ամէնը միասին. window (ուինտ՛ու)=պատուհան. rule (րուլ)=կանոն. sentence (սէ՛նդէնս)=պարբերութիւն. exercise (էքսըր՛սայզ=հրահանգ:

SEVENTH LESSON

ԵՕԹՆԵՐՈՐԴ ԴԱՍ

ABOUT COLORS

What colour is your cap, Bob, is it black or blue? My cap is grey, Sir. Show me a grey cap, bring me a black hat. Say the names of the colours in this lesson.

Say alltogether, begin. My penholder is red, Master, my inkstand is yellow, my book is green· Repeat them, Bob. My red pencil is good; my blue pencil is bad. The ceiling of the school-room is white, the walls are yellow; the floor is grey and the door is brown. Count the colours. Grey, green, black, blue, white, yellow, red, brown. Say again; Bob; louder; too loud! say faster; stop, that is better, sit down.

ԲԱՌԵՐ

Colour (քըլը՛ր)=գոյն. cap (քէբ)=գլխարկ, գդակ. black (պլէք)=սեւ. or (օր)=կամ. blue (պլու)=կապոյտ. grey (կրէյ)=գորշ. hat (հէդ)=գլխարկ, փեղոյր. penholder (բէնհօլ՛տըր)=գրչակալ. red (րէտ)=կարմիր. Master (մասդըր)=տէր. inkstand (ինքսդէ՛նդ)=կաղամար. yellow (եէլօ՛)=դեղին. green (կրին)=կանանչ. repeat them (րիբիդ՛ տնէմ)=կրկնէ զանոնք. pencil (բէ՛նսիլ)=մատիտ, կապար գրիչ white (հուայդ)=ծերմակ. wall (ուօլ)=պատ. floor (ֆլօ՛ր)=տախտակամած. brown (պրաուն)=թուխ, թխագոյն. too loud (դու լաուտ)=խիստ բարծր. faster (ֆէսդըր)=աւելի արագ:

EIGHT LESSON

ՈՒԹԵՐՈՐԴ ԴԱՍ

QUESTIONS AND ANSWERS

The Teacher. — John, answer these questions, and do not speak french, first. are you a good boy ?

The Boy . — Yes, sir, I am.

The Teacher. — You are not a big boy. are you ?

The Teacher. — Is your pen good or bad ?

The Boy. — It is good, very good.

The Teacher. — Fred is a bad school-boy, is he not ? Speak English, do not answer in French.

The Boy. — Fred is not a bad boy, he is a good schoolboy, he is teaching my lessons.

The Teacher. — How many boys are there in your class ?

The Boy. — There are twenty-one boys in my class.

ԲԱՌԵՐ

Question (քուէ՛սչըն) = հարցում. answer (էն՛սըր) = պատասխան. Teacher (թիչը՛ր) = ուսուցիչ. speak (սբիյք) = խօսիլ. first (ֆըրսդ՛) = առաջին. big (պիկ) = մեծ. little (լիդ՛լ) = զգալի. փոքրիկ. schoolboy (սքուլպոյ) = աշակերտ. class (քլս) = կարգ. twenty-one (թուէն՛դի ու ան) = քսան և մէկ:

NINTH LESSON

ԻՆՆԵՐՈՐԴ ԴԱՍ

Fred, listen to me, What are you doing ? «I am writing my name». Spell your name ; you see he is spelling his name. Do you often get good marks ? «I do not get good marks every day». Do not laugh, pay attention to your work, mind your work. Obey, do it

at once. You do not work hard, you are not like John. Do you like to obey orders? «I cannot do the exercise because it is too difficult. Look over your lesson. Never talk in class, always obey your teacher. Bob always knows his lessons, and never does a bad exercise, he already begins to speak English a little. I think the porter is ringing the bell. School is over, good bye!

Բ Ա Ռ Ե Ր

Listen to me (լի՛սն դու մի)=մտիկ ըրէ.ք. often (օֆն)=յաճախ. every day (էվ՛րի տէյ)=ամէն օր. laugh (լաֆ)=խնդալ. work (ուրբք)=աշխատիլ. գործել. obey (օպէ՛յ)=հնազանդիլ. at once (էդ ուէնս)=մէ՛կէն. hard (հարտ)=չար, բուռն. order (օ՛րտըր)=հրաման, պատուէր. because (պիքօ՛զ)=որովհետեւ. difficult (տիֆֆ՛քըլթ)=դժուար. never (նէվ՛ըր)=բ՛րէ.ք. class (քլէս)=կարգ, դաս. always (օ՛լուէյզ)=միշտ. know (նո)=գիտնալ. already (օլրէ՛տի)=արդէն. I think (այ դ՛ինք)=կարծեմ թէ. porter (բո՛րդըր)=դռնապան. ringing (րինկինկ)=հնչեցնել. bell (պէլ)=զանգակ. good bye (կուտ պայ)=մնաք բարով.

TENTH LESSON

ՏԱՍՆԵՐՈՐԴ ԴԱՍ

THE SHEEP ON THE GREEN

1. The cows need not feed by the side of the deep sea.

2. They are free, and can go with Tom's sheep to the steep hill and feed there.

3, One day I saw a big deer near the sheep.

4. It was fleet, and ran away up the steep hill side.

5. John does not keep his sheep on the side of the steep hill.

6. The sheep sleep on the green, but the cows. the ass, the mare and the mule do not.

ԲԱՌԵՐ

Cow (քաու)=կով. need (նիտ)=պէտք, հարկ. fe d (ֆիտ)=կերակրել. side (սայտ)=քով. deep (տիպ)=խորունկ. sea (սի)=ծով:

Free (ֆրի)=ազատ. can (քէն=կարենալ. Tom's =Թոմասին. sheep (շիփ)=ոչխար. յղ. կրկին sheep. steep (սդիբ)=սեպ hill (հիլ)=բլուր:

One day (ուան տէյ)=օր մը. I saw (սօ)=տեսայ. big (պիկ)=խոշոր. deer (տիր)=եղջերու. near (նիր)=մօտ, fleet (ֆլիդ)=արագաքայլ:

Ran (րէն)=վազեց. away (էուէյ)=մեկդի. John (ճօն)=Յովհաննէս. does not keep (տըզ նոթ քիբ)=չի պահեր. to sleep (դու սլիբ)=քնանալ. green (կրին)=կանաչ, մարգագետին. ass (էս)=էշ. mare (մէյր)=մատակ ձի. mule (միուլ)=ջորի:

GRAMMAR (ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ)

Կանոնաւոր բայերուն կատարեալը եւ անցեալ ընդունելութիւնը կը շինուի անեզրոյթին ծայրը ed աւելցընելով. օրինակ To play=խաղալ, I play=կը խաղամ.

I played (ըլէյտ)=խաղացի. played=խաղացած. իսկ եթէ բայը արմատական e ունենայ միայն d կ՚աւելցընուի. օրինակ՝ I love (լըվ)=կը սիրեմ. I loved (լըվտ)=սիրեցի: Իսկ խել մը բայեր կան որոնք տարբեր եղանակաւ կը կազմեն իրենց կատարեալը «past» եւ անցեալ ընդունելութիւնը «past participle», անկանոն բայ կը կոչուին. յիշենք մեկ քանին որոնք արդէն կը գանուին վերայիշեալ դասին մէջ to feed=կերակրել. I feed=կը կերակրեմ. I fed (ֆեդ)=կերակրեցի. fed=կերակրած:

To see (սի) = տեսնել. I see (սի) = կը տեսնեմ. I saw (սօ)=տեսայ. seen (սին)=տեսած:

_____

ELEVENTH LESSON

ՏԱՍՆԸՄԷԿԵՐՈՐԴ ԴԱՍ

HOME

1. Why do boys and girls like to run when they go out of school? They want to get home, as soon as they can.

2. What a joy to have a good clean home ! I wish all boys and girls to have such a home, where they may see what is good and try to be good.

3. In such a home boys and girls do not want the stick if they are good. They will lift clean white hands to God and ask him to bless them and make them good and keep them so.

4. While we have such homes we must thank God for them. We must all do what we can to make our homes good and clean. Boys and girls may do much if they will try.

ԲԱՌԵՐ

Home (հոմ)=տուն, հայրենիք. boy (պոյ)=մանչ. girl (կրրլ)=աղջիկ. school (սքուլ)=դպրոց. they want (ուօնդ)=կ՚ուզեն, to get (կէդ)=հանել. as soon

as they can=կրցածնուն չափ շուտ. can (քէն)=կարենալ, կատարելը I could (այ քուտ) կրնայի կամ կրցայ: Joy (ճոյ) ուրախութիւն. clean (քլին)=մաքուր. such (սըչ)=այսպիսի. They may (մէյ)=կարենան, կատարելը. might (մայդ)=կարենայի. to try (թրայ)=ջանալ, աշխատիլ. stick (սդիք)=գաւազան. they will lift (լիֆդ)=պիտի բարձրացնեն. white (հուայդ)=ճերմակ. hand (հէնդ)=ձեռք. God (կոտ)=Աստուած. to ask (թու էսք)=խնդրել. to bless (թու պլէս)=օրհնել and (էնտ)=և. make (մէյք)=ընել, շինել. them (ատէմ)=զանոնք. to keep (քիբ)=պահել, պահպանել. while (հուայլ)=մինչ, երբ. such (սըչ)=այսպիսի. thank (թհէնք)=շնորհակալ ըլալ. for them (ֆոր ատէմ)=ատոնց համար. all (օլ)=ամէն, բոլոր. what we can (հուադ ուի քէն)=ինչ որ կրնանք. much (մըչ)=շատ, բաղում. if (իֆ)=եթէ:

QUESTIONS (ՀԱՐՑՈՒՄՆԵՐ)

Why is it a joy to have a good clean home?
2. What boys and girls may see in such a good clean home?
3. Do the boys and girls want stick in such a clean home?
4. Why must we thank God?

GRAMMAR (ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ)

Անգլիերէն բայերու ապառնին «shall» (շէլ)ով և

«will» (ուիլ)ով կը կազմուի. «shall» կը գործածուի եզ. եւ յգ. առջին դէմքերուն, «will» կը գործածուի Բ. եւ Գ. դէմքերուն.

To have ունենալին ապառնին

I shall have=պիտի ունենամ
He or she will have=պիտի ունենայ
We shall have=պիտի ունենանք
You will have=պիտի ունենաք
They will have=պիտի ունենան

To be ըլլալին ապառնին

I shall be=պիտի ըլլամ
He or she will be=պիտի ըլլայ
We shall be=պիտի ըլլանք
You will be=պիտի ըլլաք
They will be=պիտի ըլլան

———

12TH. LESSON

ՏԱՍՆԵՐԿՈՒԵՐՈՐԴ ԴԱՍ

FOOT - BALL

1. Let us have a game at foot-ball on this fine day. We must take care not to fall or we may be hurt.

2. We will call for Tom on our way. The ball is by the wall. Give it a kick and we will kick it back.

3. We must draw a chalk line on each side and they who kick it first past that line will win the game. Let us all do our best.

4. As we walk home we can call at the farm and take some straw for the dogs.

5. We must take care of the ball. We shall want some more games. When it gets dark we can have a long talk , and then all go to bed.

ԲԱՌԵՐ

Foot-ball (ֆութ-պոլ)=գնդախաղ ոտքով. fine (ֆայն)=ընտիր. take care (թէյք քէր)=զգոյշ ՛ըլլալ. to fall (ֆոլ)=իյնալ Անկ. բայ գլ. ժմնկ. fall, fell, fallen. to hurt (հըրդ)=վնասել. we may be hurt=կարելի է որ վնասուինք. to call for (քոլ ֆոր)=այցելել. way (ուէյ)=ճամբայ. wall (ուոլ)=պատ. to give (կիվ)=տալ. անկ. բյ. գլխ. ժմնկ. give, gave, given. kick (քիք)=կից, աքացի, հարուած. back (պէք)=ետև, ետևի կողմ. to draw (տրօ)=քաշել. անկ. բայ գլխ. ժամանակ draw, drew, drawn. chalk (չօք)=կաւիճ. line (լայն)=գիծ. each side (իչ սայտ)=իւրաքանչիւր կողմ. past (պէստ)=անցած. to win (ուին)=շահիլ. անկ. բայ գլխ. ժմնկ. win, won, won. game (կէյմ)=խաղ. let us all do our best=ամէնքս ալ ճերքերնուս ըկաձբ ընենք. to walk (ուօք)=քալել, to take (դէյք)=առնել. անկ. բայ գլխ. ժմնկ. take, took, taken. straw (սդրօ)=յարդ. it gets dark = կը մթննայ. to talk (դօք)=խօսիլ. talk (դօք)=խօսակցութիւն. bed (պէտ) =անկողին:

QUESTIONS (ՀԱՐՑՈՒՄՆԵՐ)

1. *What shall we have on this fine day ?*
2. *Where is the ball ?*
3. *Why should we draw a chalk line on each side and who will win the game?*
4. *Where can we call at, as we walk home and take what ?*

GRAMMAR (ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ)

To have օժանդակին հրամայականը

Have = ունեցիր
Let him have = թող ունենայ (աբ).
Let her have = թող ունենայ (իգ.)
Let us have = ունենանք
Have = ունեցէք
Let them have = թող ունենան

To be օժանդակին հրամայականը

Be = եղիր
Let him be = թող ըլլայ (աբ.)
Let her be = թող ըլլայ (իգ.)

Let us be=բլա՛նք
Be=եղէք
Let them be=բլա՛ն

13TH LESSON

ՏԱՍՆԵՐԵՔԵՐՈՐԴ ԴԱՍ

THE BIRD

Come down, dear bird,
Come from that tree;
Now come and take
A crumb from me.

I love you much,
You are so tame;
From your red breast
You get your name.

You sing more sweet
Than I can tell;

I know no bird
Can sing so well.

You build a snug
And nice warm nest;
In a green bank
You like the best.

There with your mate
And young ones three,
You live in love,
From care quite free.

ԲԱՌԵՐ

The bird (տհ՛ը պըրտ)=թռչունը. come (քըմ)=
եկո՛ւր, Անկ. ըյ. գլխ. ժմնկ. come, came, come,
dear (տիյր)=սիրելի. from (ֆրոմ)=բացառականի նախա-
դիր է. from that tree=այդ ծառէն. crumb (քրըմ)=
փշրանք. from me=ինձմէ:

I love (այ լըվ)=կը սիրեմ. much (մըչ)=շատ. so (սօ)=
այնքան. tame (թէյմ)=ընտանի. your (եուր)=ձեր. red

(բեստ)=կարմիր․ breast (բրեստ)=կուրծք․ to get (կեդ)
=ստանալ․ անկ․ բյ․ գլխ․ ժմնկ․ get, got, got. to sing
=երգել․ անկ․ բյ․ գլխ․ ժմնկ․ sing, sang, sung. sweet
(սուիթ)=քաղցր․ than (աiէն)=քան․ to tell (դեl)=ըսել
պատմել․ Անկ․ բյ․ գլխ․ ժմնկ․ tell, told, told. to know
(նօ)=ճանչնալ․ գիտնալ․ Անկ․ բյ․ գլխ․ ժմնկ․ know,
knew, known, well (ուէլ)=լաւ․ build (պիլտ)=շինել․
անկ․ բյ․ գլխ․ ժմնկ․ build, built, built. snug (սնըկ)
=կոկիկ․ nest (նեսդ)=բոյն․ green (կրին)=կանաչ․ bank
(պէնք)=եզերք․ the best (ատը պեսդ)=լաւագոյնը․
there (աթէր)=հօն․ mate (մէյդ)=ընկեր․ young ones
(երնկ ուանս)=ձագուկներ․ to live (դու լիվ)=ապրիլ․
in love (ին լըվ)=սիրով․ care (քէյր)=հոգ․ quite
(քուայդ)=բոլորովին․ free (ֆրի)=ազատ։

1. I am Alice.
2. This is my fan.
3. My hat is on.
4. A pin is in my hat.
5. It is not a tin pin.
6. I can sit on the box.

Մանիթութիւն.— Ուսու ցիչը առանց հայերէնի օժան
դակութեան պարտի պատկերին մէջ տեսանուած զանա
զան առարկաներուն անունները մէկիկ մէկիկ յիշատա
կել աշակերտաց։

14TH LESSON

ՏԱՍՆՉՈՐՍԵՐՈՐԴ ԴԱՍ

THE POOL

1. Frank Jones, and five boys from the same street, went to bathe in a pool. The day was fine and warm. There was not a cloud in the sky.

2. The pool was clear as glass, and not too deep for them. It was kept pure and fresh from a spring. From this spring ran a large stream. It ran all the year round.

3. As soon as they got there each boy took off his dress and went splash in. Some swam from side to side. Those who came to learn to swim kept near the brink. They had fine fun.

4. Boys must learn to swim. Then if they fall in a pool, and it is too deep for them, what will they do? They will swim to the shore, and be safe.

5. If they do not know how to swim and no help be near, they must drown.

ԲԱՌԵՐ

Pool (փուլ)=լճակ. same (սէյմ)=միեւնոյն. street (սթրիդ)=փողոց. went (ուէնդ)=գացին. Անկ. բյ. գլխ. ձմնկ. go, went, gone. to bathe (պէյսՔ)=լողանալ. cloud (քլաուտ)=ամպ, sky (սքայ)=երկինք:

Glass (կլէս)=ապակի, հայելի. deep (դիպ)=խորունկ. it was kept=կր պահուէր. pure (բիւր)=մաքուր, յստակ. fresh (ֆրէշ)=Թարմ. spring (սբրինկ)=աղբիւր. ran (րէն)=կր վազէր. անկ. բյ. գլխ. ձմնկ. run, ran, run. stream (սդրիմ)=գետակ. all the year round= ամբողջ տարին շարունակ, they got (կոդ)=հասան. took off (դուք օֆ)=հանեց. his (հիզ)=իւր. dress (դրէս)=հագուստ. splash (սբլէշ)=ծողփիւն. swam (սուէմ)=կր լողային. Անկ. բյ. գլխ. ձմնկ. swim, swam, swum. from side to side (սայդ)=մէկ կողմէն միւս կողմ. to learn (լէրն)=սորվիլ. brink (պրինք)=

եզերք. fun (ֆըն)=զուարճութիւն. then (դհէն) = ալ-
նունեւեւ. what (հուադ)=ինչ. shore (շոր)=եզերք.
safe (սէյֆ)=ապահով. help (հէլփ)=օգնութիւն. drown
(դրաուն)=խեղդել, ջրամոյն ըլլալ:

QUESTIONS (ՀԱՐՑՈՒՄՆԵՐ)

1. Where did Frank Jones and five boys from
the same street go to ?

2. How the pool was kept pure and fresh?

3. When they got there what did each boy do?

4. Could they swim?

5. Must boys learn to swim?

GRAMMAR (ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ)

To have օժանդակին «թկական»

I should have=կ'ունենայի կամ պիտի ունենայի
He would have=կ'ունենար կամ պիտի ունենար (ար.)
She would have=   »   »   »   »   (իգ.)
We should have=կ'ունենայինք կամ պիտի ունենայինք
You should have=կ'ունենայիք կամ պիտի ունենայիք
They would have=կ'ունենային կամ պիտի ունենային

To be օժանդակին «թկականը»

I should be=կ'ըլլայի կամ պիտի ըլլայի
He would be=կ'ըլլար կամ պիտի ըլլար
She would be=   »   »   »   »   (իգ.)
We should be=կ'ըլլայինք կամ պիտի ըլլայինք
You would be=կ'ըլլայիք կամ պիտի ըլլայիք
They would be=կ'ըլլային կամ պիտի ըլլային

———

15TH LESSON

ՏԱՍՆՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ԴԱՍ

COALS

1. Look at that fire ! How warm
it is, and how bright it burns ! Two
girls and a boy sit by it. It is made
of coals. I will tell you what coal is,
and where it is got from.

2. Coal is a hard black kind of

stone, that is dug out of the earth, in some parts of the world.

3. Men sink deep round holes in the ground, they call pits. Men and boys are let down, these pits, by a long chain.

4. They dig out coals, and put them into a kind of tub. They then bring the tub to the top of the pit.

5. The coal is put into carts and trucks, and some of it is sent by rail to towns to sell.

6. From coal we get the gas that we light our streets with.

ԲԱՌԵՐ

Coal (քօլ) = ածուխ, քանքածուխ. fire (ֆայր) = կրակ. warm (ուօրմ) = տաք· bright (պրայդ) = պայծառ. to burn (պըրն) = այրել. to sit (սիդ) = նստիլ. Անկ. բյ. գլխ. ժմնկ. sit, sat, sat. hard (հալտ) = կարծր. black (պլէք) = սև. stone (սդօն) = քար. dug out = դուրս կը

հանուի. to dig = փորել. անկ. բյ. գլխ. ժմնկ. dig, dug, dug. earth (ըրդ՞) = հող, երկիր. land (լէնտ) = երկիր, ցամաք. world (ուըրլտ) = աշխարհ. men (մէն = մարդիկ. եզ. man (մէն) մարդ. to sink (սինք = պղտել, ընկղմիլ. round (րաունտ) = կլոր, գնդաձև. hole (հօլ = ծակ, ծեղքուած. ground (կրաունտ) = գետին. call (քօլ) = կոչել. անուանել. pit (բիդ) = փոս. to let down (դ(ը)լէդ դաուն) = վար իջեցնել. these, յզ. this (դիս) իմայս, ատոնք. chain (չէն) = շղթայ. to put (բուդ) = դնել. անկ. բյ. գլխ. ժմնկ. put, put, put. into (ինդու) = դէպի մէջ, ներս. kind (քայնտ) = տեսակ tub (դըբ) = տակառ. then (դէն) = յետոյ. to bring (պրինկ) = բերել. անկ. բյ. գլխ. ժմնկ. bring, brought, brought. to = տրական հոլովիր. top (դօբ) = գագաթ. cart (քարդ) = սայլ. truck (դրըք) = ծեռքի կառք, բեռնակառք. some of it = անոր մի մասը. is sent = կը դրկուի. rail (րէյլ) = երկաթուղի. town (դաունն) = քաղաք. to sell (սէլ) = ծախել, ծախու իլ. անկ. բյ. գլխ. ժմնկ. sell, sold, sold. gas (կէզ) = օդայնլ կազ. our (աուր) = մեր. with (ուիդ՞) = հետ. that we light our streets with = որով կը լուսաւորենք մեր փողոցները.

QUESTIONS (ՀԱՐՑՈՒՄՆԵՐ)

1. What is coal and from where is it got?

2. How do they get it?

3. Where do they put them after bringing to the top of the pit?

GRAMMAR (ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ)

Բոլոր բայերու ներկայ ընդունելութիւնը, թէ օժանդակ թէ կանոնաւոր և թէ անկանոն, կը կազմուի անթեղութիւն ձայրը ing աւելցնելով. օրինակ՝ having=ունենալով, being=ըլլալով, loving=սիրելով, bringing= բերելով:

To have օժանդակին անցեալ ընդունելութիւնը, had=ունեցած:

To be օժանդակին անց. ընդունելութիւնը, been =եղած:

---

1. The rat is in the box.

2. It is a fat rat, not a wee rat.

3. It ran to the box, as the cat was not by.

4. John can see the rat.

5. The cat has not to go into the box.

Ծանօթութիւն.—Ուսուցիչը վերոյիշեալ խօսակցութիւնները կրկնել տալու է պատկերին վրայ:

PART. II.

INTRODUCING WORDS OF TWO SYLLABLES

RAGS

1. Rags was a very poor boy, who lived in a large town. He had no one to be kind to him, for all his friends were dead.

2. Every day, Rags got up early to work. His work lasted all day, and up to late at night. He had to ride horses to the stables, after they were taken out of the tramway cars.

3. One day Rags was going through the street, and, looking round he saw

a horse, whit a little boy on his back, rushing madly down the street.

4. Now, though Rags was little, yet he was very brave. As the horse came by he ran and took hold of the bridle. The

horse tried to go on, but Rags pulled as hard as he could, and made hime stop.

5. The little boy on the horse's back was very much afraid. He might have been badly hurt if Rags had not been so brave. Do you not think Rags felt glad that he had saved the boy?

6. At last Rags had found a friend.

The little boy's mother came to tell him how glad she felt, because he had saved her boy. She took him home with her, and she was so kind to him that Rags loved her as if she was his own mother.

7. She sent Rags to school, and he worked so hard at his lessons, that he soon made up the time he had lost when working in the stables. He grew up to be a good and honest man, and never forgot his kind friend.

ԲԱՌԵՐ

Who (հու)=pron. ով, որ, որոնք. to live (լիվ)=բնակիլ. կն. բյ. գլխ. ժմնկ. live, lived, lived. Large (լարճ)=մեծ, ընդարձակ. no one = ոչ ոք. friend (ֆրէնտ)=բարեկամ. were dead (ոէտ)=մեռած էին.

Got up=կ'ըլէր. to get up=անկողինէ ելլել. early (է'րլի)=կանուխ. to work (ուրք)=աշխատիլ. գլխ. ժմնկ. work, worked, worked. to last (լասդ)=տեւել. late (լէյդ)=ուշ. to ride=հեծնել, քշել. անկ. բյ.գլխ. ժմնկ. ride, rode, ridden. stable (սդէ'յպլ)=ախոռ. to take out=դանել, արձակել. car (քար) կառք:

Through (թրու)=մէջէն. horse (հորս)=ձի. to rush (րըշ)=խոյանալ. madly (մէտ'լի)=խմարաբար:

Though (դհօ)=թէեւ. brave (պրէյվ=քաջ. took hold=բռնեց. bridle (պրայ'տլ)=սանձ, երասանակ. to go on=առաջ երթալ. to pull (բուլ)=քաշել. as hard as he could. կրցածին չափ բուռն. made him stop=կեցուց. to make (մէյք=։ընել, ընել. անկ. բյ. գլխ. ժմնկ. make, made, made. horse's back=ձիու կռնակը. afraid (էֆրէյտ')=վախցած ... badly (պէտլի)=գէշ կերպով. to hurt=վնասել. think (դհինք)=խորհիլ. մտածել. անկ. բյ. գլխ. ժմնկ. think, thought, thought. felt զգաց. անկ. բյ. գլխ ժմնկ. fell, felt, felt, glad (կլէտ)=ուրախութիւն. to save (սէյվ=ազատել.

At last (էթ լասդ)=վերջապէս. because (պիքոզ')=որովհետեւ. as if=իբր թէ. own (օն)=անձնական, յատուկ.

Sent (սէնդ)=ղրկեց. անկ. բյ. գլխ. ժմնկ. send, sent, sent. made up=չափեցաւ. grew up=մեծցաւ. honest (օն'էսդ)պարկեշտ. never (նեվ'ըր)=երբեք. forgot=մոռցաւ. forget, forgot, forgotten=մոռնալ.

QUESTIONS (ՀԱՐՑՈՒՄՆԵՐ)

1. Who was Rags, where did he live and in what state was he ?

2. *What had Rags to do every day?*

3. *When Rags was going one day through the street, what did he see?*

4. *How did Rags make stop the horse?*

5. *What might have been the little boy on the horse's back?*

6. *How Rags had found a friend?*

7. *How did Rags work in school?*

GRAMMAR (ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ)

Մակբայներ (adverbs) ածականին վերջը «ly» մասնիկ աւելցնելով կը կազմուին. օրինակ՝ mad, madly, bad, badly,

Երկու տեսակ սեռական (possessive) կայ անգլիերէնի մէջ. ֆրանսական սեռական «of»ով և սաքսոնական «'s»ով. առաջին պարագային յատկացեալը առաջ կը դրուի և յատկացուցիչը վերջը, երկրորդին յատկացուցիչը առաջ 'sով և յատկացեալը վերջը. the book of the boy. տղուն գիրքը: horse's back, ձիուն կռնակը.

───── ◦◦◦ ─────

COMPOSITION EXERCISE

ORAL & WRITTEN

THE COW

Words to be used; —

Body	Horns and Hoofs	Food
Large body,	two horns,	grow, live, field, grass,
Long tail.	front, head,	milk, cream,
	cloven hoofs,	butter, cheese.

Վերոյիշեալ բառերով, աշակերտը թէ գրաւոր և թէ բերանացի կերպով պատասխանելու են հետեւեալ հարցումներուն։

A. (1) Has the cow a small or a large body?
(2) Has the cow a long or a short tail?
(3) Put your two answers into one.

B. (1) What sort of hoofs has the cow?
(2) How many horns has the cow?
(3) Where do its horns grow?

C. (1) Where does the cow like to live?
(2) What does the cow like to eat?
(3) Put your two answers into one.

D. (1) What does the cow give us to drink?
(2) What is the rich part of milk called?
(3) What two things are made from milk?

ԲԱՌԵՐ

Cow (քաու)=կով. body (պօտի)=մարմին. tail (դէյլ)=պոչ. horn (հօրն)=եղջիւր, կոտոշ. hoof (հուֆ) =սմբակ, կճղակ. grow (գրօ)=աճիլ. to live (լիվ)= բնակիլ. head (հէտ)=գլուխ. cloven hoofs=ճեղքուած կճղակներ. field (ֆիլտ)=դաշտ. grass (գրաս)=խոտ. milk (միլք)=կաթ. cream (քրիմ)=սեր. butter (պըթ'-ըր)=կարագ. cheese (չիզ)=պանիր.

1. One day, as Ann went with her dad, she said: «Let us go into the farmyard».

2. There was an ox by the rick.

3. The mare was in the cart. The duck was in the pond, etc. etc.

Վերոյիշեալ կերպով ճեռգնեռք խօսակցութիւնը պետք է ընդլայնել, և աշակերաը իր բոլոր տեսածը և գգացածը մեկիկ մեկիկ թուելու է։

THE BOY AND THE ROBIN

O robin, little robin
You sit upon a twig;
You seem so very little,
And I so very big.

But, robin, little robin,
You can fly up in the sky;
I cannot, little robin,
I cannot, if I try.

And robin, little robin,
You can hop from twig to twig,
I cannot, little robin,
If I am so very big.

Well, robin, little robin,
Hop and fly, hop and fly;
Be happy, little robin;
Be happy, so will I.

ԲԱՌԵՐ

Robin (րոպին)=կարմրալանջ. upon (ըբո՛ն)=վրայ. twig (թուիկ)=ոստ, ճիւղ. seem (սիմ)=թուիլ. very (վե՛րի)=շատ, խիստ. fly (ֆլայ)=թռչիլ. I cannot (քեն՛նօթ)=չեմ կրնար. to hop (հօբ)=ցատկել. ոստոստել. happy (հէբ՛բի)=երջանիկ. բարեբաղդ. sky (սքայ)=երկինք.

———

POOR LUCY

1. One very cold night in winter, a little girl was singing in one of the chief streets in London.

2. Her face was very white, and her cheeks were hollow, for she had eaten no food for a long time.

She was only ten years old, and though she was poor, yet she did not seem like other poor children who passed by her. She was poorly dressed, but any one who looked at her could see she was well-cared for, she looked so neatly dressed.

4. Lucy's home was not in a very nice street, for her father was a bad man. He had spent his money for a long time in beer, instead of taking it to his wife to buy food and other things for them.

5. Lucy's mother was lying at home very ill, and this brave little girl had been singing, all the bitter cold, day, to get a few pence, that she might buy the things which her mother so badly needed.

6. Many people passed by poor Lucy, but they were so busy that they did not seem to notice her. She began to cry very much when she thought she should have to go home without any thing at all. Just then a lady came out of a baker's shop. It made her very sad to see the tears running down the girl's pretty face, so she stood still and asked Lucy why she was crying.

ԲԱՌԵՐ

Winter (ուին՛դըր)=ձմեռ. chief (չիֆ)=գլխաւոր. face (ֆէյս)=երես. white (հուայդ)=ճերմակ. cheek (չիք)=այտ. hollow (հօլ՛լօ)=խոռոչաւոր, փոսացեալ. she was only ten years old=հազիւ տասը տարեկան էր. children (չիլտ՛րըն)=ազգանեֆ. եզ. child (չայլդ)=ազգ. to dress (դրէս) հագցնել, հագնիլ, any one=որ եւ է մէկը. she was well—cared=լաւ խնամուած էր. to look=նայիլ, թուիլ. neatly (նիդլի)=կոկիկ կերպով.

To spend=վատնել, ծախել. Irr. V. Prin. Parts. spend, spent, spent. Beer (պիր)=գարեջուր. instead of (ինսդ է՛ըտ օֆ)=փոխանակ, to take=տանիլ. wife (ուայֆ)=կին ամուսին. to lie (լայ)=պառկիլ. Irr V. Prin. Parts. Lie, lay, lain. lying=պառկելով. ill (իլ)=հիւանդ, տկար. bitter (պիդ՛դըր)=դառն, սաստիկ. pence (փէնս)=փէննիներ. անգ. դրմ. եզ. penny=(փէն՛ի)=քառնըոց. badly (պէտ՛լի)=թուռն կերպով, չարաչար. by (պայ=քով, քովէն. busy (պիզի) = զբաղեալ. to notice (նօ՛թիս)=նշմարել. she began (օկան), Irr. V. Prin. Parts. Begin, began, begun. to cry (քրայ)=լալ. without any thing at all. առանց ո եւ է բանի մը. baker (պէյ՛քըր)=հացագործ. shop (շօբ) - խանութ. it made her very sad=շատ տխրեցուց զայն (տիկինը). tear (դիր)=արցունք. to run (ռըն)=վազել. Irr V. Prin. Parts. Run, ran, run. still (սդիլ)=հանգստաց

QUESTIONS (ՀԱՐՑՈՒՄՆԵՐ)

1. Who was Lucy and what was she doing in one of the streets of London?

2. Why her face was white and her cheeks hollow?

3. Why did she not seem like other children who passed by?

4. What do you know about Lucy's father and home?

5. In what state was her mother?

6. Why did she cry, and who noticed her?

POOR LUCY

II PART.

7. Lucy told the sad story of her life, and when she had ended, the good lady felt so sorry that she gave Lucy a shilling and the bag of cakes which she had just bought. Besides

this, she told Lucy that she would come to see her mother.

8. The little girl ran home in great joy, but when she reached the door she met her father, who told her that her mother was dead, and that she would now have to work for herself.

9. The lady came the next day, and was very sorry when she heard the sad news. She could now do nothing for the poor mother, so she asked Lucy's father if he would let her take the little girl away to her own house. If he would do this, she said, she would give him some money to go across the sea, where he would

have the chance of turning a better man, and leading a new life in a place where he was not known.

10. The father said he was quite willing, so Lucy lived at the home of the rich lady, and grew up to be a good and useful woman.

ԲԱՌԵՐ

Story (ստօ՛րի)=պատմութիւն. to end (էնտ)=լմրն֊ցընել. աւարտել. shilling (շի՛լինկ)=անգլ. դրամ (6 դ.). bag (պ(կ)=տոպրակ. cake (քէյք)=քաքար։

She had just bought=դեռ նոր գնած էր. besides (պիսայդզ)=բացի. to reach (րիչ)=հասնիլ. met (մէդ)=հանդիպեցաւ. irr. v. prin. parts meet, met, met. dead (տէտ)=մեռած.

Came (քէյմ)=եկաւ, irr. v. prin. parts. come, came, come. she heard=լսեց. irr. v. prin. parts. hear, heard, heard. news (նիուզ)=լուր. nothing (նը՛֊թինկ)=ոչինչ. to let (լէդ)=ձգել, թոյլատրել. prin. parts. let, let, let. if he would do=եթէ ընէր. money (մը՛նի)=դրամ, across (էքրօս՛)=մէկ կողմէն միւսը, անդ֊դին. chance (չէնս)=բախտ, դիպուած. to turn (թըրն)

դառնալ, փոխուիլ. to lead (լիտ)=վարել. irr. v. prin. parts. lead, led, led. life (լայֆ) կեանք.

Quite (քուայդ)=բոլորովին, լիովին willing (ուի՛֊լինկ)=կամեցող, յօժար. useful (հիւս՛ֆուլ) օգտակար։

QUESTIONS (ՀԱՐՑՈՒՄՆԵՐ)

1. What did Lucy tell the lady and in what way the lady treated Lucy?
2. When Lucy ran home what did her father tell her?
3. What did the Lady ask Lucy's father?
4. What became of Lucy?

MY DOG CARLO

1. O, Carlo, what a handsome, bright dog you are, with your clear, bright eyes! How I do love you!...

2. Shall I tell you a little about him, and why I think so much of my fine dog.

3. When he wants to come into the house he scratches at the door with his fore-paws, until we open it, and let him in. Then he walks along the passage as if
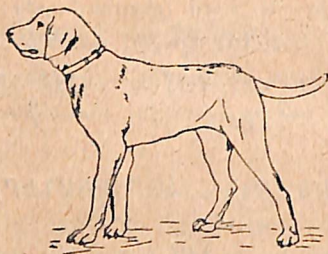
the whole house was his, for he seems to forget that he is only a dog.

4. When he wants water he goes where it is kept, and stands with his eyes fixed upon it till some one asks him if he wants water, when he will at once jump around the dish. This is very strange of him, is it not? But this is always what he does when he means "yes".

5. Carlo is very loving. He will let any one take hold of him by his fore-paws. and dance him round the room. He makes friends with everyone, and never tries to bite. like some other dogs I know.

6. I always take Carlo with me when I go out for a walk, and you should see how he enjoys himself with me. He will run in front of me for about twenty yards,

and then run back again, and look up into my face as if to say, "Thank you, Edith, for bringing me out!",

7. It is so funny to see Carlo and our cat: They like each other so well. Carlo will put his head over the cat's head, anp pussy will purr and rub her head against Carlo to show how she loves him.

ԲԱՌԵՐ

Handsome (հէն՚սըմ)=գեղեցիկ, վայելուչ. how I do love you! որչա՜փ կ՚սիրեմ քեզ. to want (ուօնդ)=ուզել, փափաքիլ. to scratch (սքրէչ)=ճանկռտել, քերել. fore-paws (ֆոր-փօրս)=առջեւի թաթեր. until (ընդիլ')=մինչեւ. passage (փէս՚էճ)=ճամբայ, անցք. whole (հօլ)=ամբողջ. to forget (դու ֆօրկէդ')=մոռնալ.

Water (ուօ'դըր)=ջուր. to fix (ֆիքս)=սեւեռել, հաստատել. some one (սըմուան)=մէկը. jump (ճըմբ)=ցատկել. dish (դիշ)=պնակ. strange (սդրէնճ)=անսովոր, տարօրինակ. to mean (դու մին)=ըսել ուզել, նշանակել. irr. v. prin. parts. mean, meant, meant.

Loving (լը'վինկ)=սիրալիր, խանդակաթ. dance (տէնս)=պարել. to bite (պայդ)=խածնել. irr. v. prin. parts. bite, bit, bitten. always (օ'լուէյզ)=միշտ. to enjoy (էնճօյ')=վայելել, ըմբոշխնել. about (էպաուդ')=գրեթէ. yard (եարդ) անգլիական կանգուն. funny (ֆը՛նի)=ծիծաղաշարժ. to purr (բըր)=մրմռալ. to

rub (րրպ)=շփել. to show (շօ')=ցուցնել. irr. v. prin. parts. show, showed' shown. against (էկէնսդ')= հակառակ, դէմ:

QUESTIONS (ՀԱՐՑՈՒՄՆԵՐ)

1. What kind of dog is Carlo?
2. What does Carlo do when he wants to come into the house?
3. What does he do when he wants water?
4. Can we play with Carlo?
5. Is Carlo happy when he accompanies Edith in her walks?
6. Does Carlo like our cat?

GRAMMAR (ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻԻՆ)

to call (fol)=կանչել կաննելաււր բային խոնաւհումը

PRESENT TENSE

I call=կր կանչեմ	We call=կր կանչենք
he calls=կը կանչէ	you call=կը կանչէք
she » =կը կանչէ (իդ)	they call=կը կանչեն

IMPERFECT TENSE

I called=կր կանչէի	We called=կը կանչէինք
he called=կը կանչէր	you called=կը կանչէիք
she called=կը կանչէր (իդ)	they called=կը կանչէին

POETRY FOR REPETITION

—•>>>※<<<•—

WHAT A CHILD HAS

1. I have two eyes so bright and clear
And they see things afar and near,—
The bird, the tree, the flower so small,
And the blue sky, bent over all·

2. Two ears have I upon my head,
For me to hear what may be said;
To hear my mother's words so mild,—
«Be good and gentle, my dear child!»

3. I have one mouth, as all may see;
But well its use is known to me;
For I can talk with it all day,
And all that I may think, can say.

4. I have two hands so soft and white,—
This is the left, and this is the right,—
Five little fingers stand on each,
With which to hold, to feel, and reach;

But, when I grow as tall as you,
A deal of work they then will do,

5. I have two feet at my command,
With which to walk, or run, or stand;
And should I tumble down—why, then
I must with speed jump up again.
But, when I grow both large and strong,
I shall quite boldly march along.

ԲԱՌԵՐ

Afar (էֆար')=հեռուն. flower (ֆլաու'ըր)=ծաղիկ.
bent (պէնդ)=ծռած. irr. v. prin. parts. bend, bent,
bent. mild (մայլդ)=քաղցր, անուշ. gentle (ճէն'դլ)=
ազնուական, ազնիւ. use (հուս)=գործածութիւն. talk
(դոք)=խոսիլ. hand (հէնտ)=ձեռք. soft (սօֆդ)=կա-
կուղ. left (լէֆդ)=ձախ. right (րայդ)=աջ. finger
(ֆինկըր)=մատ. to hold (հօլդ)=բռնել. to reach (րիչ)=
հասնիլ. tall (դօլ)=բարձրահասակ. a deal (դիլ)=շատ
մը. feet=ոտքեր. եզ. foot=ոտք, command (քոմ-
մէնդ')=հրաման. tumble (դըմ'պլ)=թաւալիլ, գլորիլ.
speed (սփիդ)=շտապ, արագութիւն. boldly (պօլդ'լի)=
համարձակօրէն. along (էլօնկ')=երկայնու թեամբ, յառաջ.

—

WOOD

1. There are few things which are
so useful to men as wood. If we look
around us when we are at school or
at home, we shall see wood, or things
made of it. Wood! Wood is every-
where.

2. How pleased people are to get
out amongst the trees! In the sum-
mer-time, when the sun is so hot,

we all know how we like to sit in the shade of trees.

Perhaps the tall fine tree, under which we 'sit, will one day be cut down to make us useful things.

3. In some parts of the world thousands of trees grow side by side, and then they form a forest. A small forest is often called a wood. Many men get their living by cutting down these trees and sending them away into far-off lands.

4. How many things there are which are made from wood. There are chairs, tables, cupboards, clocks, and toys. Besides these we use wood for the floors of houses, sheds. ships, and many other useful things. What should we do without wood?

ԲԱՌԵՐ

Wood (ուուտ)=անտառ, փայտ. which (հուիչ), որ, զոր. useful (հուս'ֆուլ) = օգտակար. around (էրաունտ)=շուրջը, բոլորտիքը. us (ըս)=մեզ, մեզի. everywhere (էվրիհուէր)=ամենուրեք, pleased (պլիզտ)=գոհ. to please (պլիզ)= հաճեցնել, գոհացնել. amongst (ըմընգստ')=մէջ. summer (սըմ'ըր) = ամառ. hot (հոդ)=տաք, տոթագին. shade (շէյտ)=ստուեր, հովանի. tree (թրի)=ծառ. perhaps (ըրհէպս)=թերեւս, գուցէ. under (ըն'տըր)=տակը. to cut down (քըդ)= տապալել, գլորանել: to cut=կտրել. prin. part. cut, cut, cut. world (ուըրլտ)=աշխարհ. thousands (թհաու'զընտս)=հազարաւորներ. to form (ֆորմ) = կազմել. forest (ֆոր'էսթ)=մեծ անտառ. often (օֆ'ն) = յաճախ. their (տհէյր)=իրենց. living (լիվ'ինկ)=ապրուստ. to send (սէնտ)=ղրկել. prin. parts. send, sent, sent. far-off (ֆար-օֆ)=հեռաւոր. land (լէնտ) = երկիր. are made=կը շինուին. chair (չէր)=աթոռ. table (թէյ'պլ)= սեղան. cupboard (քըպ'պըրտ) = պնակոդարան clock (քլօք)=պատի ժամացոյց. toy (դոյ)=խաղալիք. floor (ֆլօր)=տախտակամած. shed (շէտ)=սալաշուն. ship (շիփ)=նաւ. without (ուիթհաուդ')=առանց:

QUESTIONS (ՀԱՐՑՈՒՄՆԵՐ)

1. Is wood very useful to man?
2. Do people like to go amongst the trees?
3. What may become of the tall trees under which we sit?

4. *What is the difference between a wood and a forest? How people get their living?*

5. *How many things are made of wood?*

6. *Could we do without wood?*

GRAMMAR (ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ)

Up՛ down, at, off նախադասութիւնները շատ ան-
գամ բայերու հետ միանալով նոյնակութեամբ կը գոր-
ծածուին, ինչպէս վերի դասին մէջ տեսանք. to cut=
կտրել կը նշանակէ իսկ cut down տապալել զգետնել.
To eat ուտել կը նշանակէ իսկ to eat up, բոլորը ու-
տել. sit down=նստիլ. sit up=շտապ նստիլ. to get off=
փախուստ տալ. to call at=այցելել:

THE YEAR

Three hundred and sixty-five days form a year. The year is also divided into twelve months and into fifty-two weeks. A week consists of seven days, which are called: Sunday, Monday, Tuesday, Wednesday, Thursday, Friday and Saturday. During six days of the week we work; One day each week, on Sunday, we do not do any work; Sunday is a day of rest. The names of the months are: January, February, March, April, May, June, July, August, September, October, November, December, Some of the months have thirty-one days, some have thirty but February has twenty-eight days. Every fourth year, February has twenty-nine days, and such a year is called leap-year.

In a year there are four seasons; Spring, Summer, Autumn and Winter. March April and May are in Spring: June, July and August belong to Summer; September, October and November are the Autumn months; and Winter contains the months of December, January and February. Can you tell me what season it is now? It is Winter. This season lasts till the twenty first of March, and then spring begins. To day is the fourteenth, to-morrow will be the fifteenth. If you want to see what day of the week or what day of the month it is, you look at a calendar or into an almanac. Look here, this is a calendar. Last year in 1906, the first of January (New year) was on a Monday; This year in 1907, the first of January was on a Tuesday and next year it will be on Wednesday.

Now it is noon, and you can go home to your lunch, the lesson is ended.

ԲԱՌԵՐ

Cardinal numbers (բացարձակ թուականներ)

One (ուան) = մէկ, two (դու՛լ) = երկու, three (դրիի՛)=երեք. four (ֆօր)=չորս. five (ֆայվ = հինգ. six (սիքս)=վեց· seven(սէվը՛)=եօթը· eight (էյդ) = ութը. nine (նայն)=ինը. ten (դէն)=տասը. eleven իլէ՛վըն)=տասնեւմէկ. twelve (դուէ՛լվ)=տասներկու. thirteen (դհըր՛դին)=տասներեք. fourteen (ֆօր՛դին)=տասնեւչորս. fifteen (ֆիֆ՛դին)=տասնեւհինգ. sixteen (սիքս՛դին)=տասնեւվեց. seventeen (սէվը՛դին)=տասնեօթը. eighteen (էյ՛դին = տասնութը. nineteen (նայն՛դին)=տասնիննը. twenty (դուէն՛դի)=քսան. twenty-one=քսանմէկ. twenty-two քսաներկու. thirty (դհըր՛դի)=երեսուն. forty (ֆօր՛դի)=քառասուն. fifty (ֆիֆ՛դի) յիսուն. sixty (սիքս՛դի)=վաթսուն, seventy (սէվը՛դի)=եօթանասուն. eighty (է՛յդի) = ութսուն. ninety (նայն՛դի)=ինսուն. hundred (հըն՛դրըդ) = հարիւր. a thousand (դհաու՛զընդ) = հազար. a milion մի՛լիըն)=մէկ միլիոն:

Week (ուիք) = շաբաթ. to consist (քընսիսդ՛)=բաղկանալ. day (դէյ)=օր. Sunday (սըն՛դէյ)=կիրակի· Monday (մըն՛դէյ)=երկուշաբթի. Tuesday (դիուզ՛դէյ)=

երեքշաբթի· Wednesday (ուէն՛զդէյ)=չորեքշաբթի. Thursday (դհըր՛զդէյ)=հինգշաբթի. Friday (ֆրայ՛դէյ)=ուրբաթ. Saturday (սէդ՛րդէյ)=շաբաթ:

January (ձէն՛իուէրի)=յունվար. February (ֆէպ՛րուէրի)=փետրուար. March (մարչ)=մարտ. April (է՛յֆրիլ)=ապրիլ. May (մէյ)=մայիս· June (ձուն)=յունիս· July (ձու՛լայ) = յուլիս August (օ՛կըսդ) = օգոստոս. September (սէփդէմ՛պըր)=սեպտեմբեր· October (օքթօ՛պըր)=հոկտեմբեր. November (նովէմ՛պըր=նոյեմբեր· December (դիսեմ՛պըր)=դեկտեմբեր. season (սի՛զըն)=եղանակ. spring (սփրինկ)=գարուն· summer սը՛մըր)=ամառ. autumn օ՛դըմ)=աշուն. winter (ուին՛դըր)=ձմեռ. leap-year (լիբ-եիր)=նահանջ տարի· last (լասդ)=անցեալ.

Ordinal numbers (Դասական թուականներ)

First (ֆըրսդ)=առաջին. second (սէք՛նտ)=երկրորդ· third (դհըրդ)=երրորդ· fourth (ֆօրդհ) = չորրորդ· fifth (ֆիֆդհ)=հինգերորդ. «fourth»էն սկսեալ բացարձակ թուականններուն ծայրը «th» աւելցնելով կը կազմուին դասականները:

Yesterday (եէս՛դըրդէյ)=երէկ. to-morrow (դու մօ՛րօ)=վաղը. calendar (քէ՛լէնդըր)=օրացոյց. almanac (օ՛լմենէք)=օրացոյց, տարեցոյց, lunch (լընչ)=ցորեկուան ճաշ:

QUESTIONS (ՀԱՐՑՈՒՄՆԵՐ)

1. *How many days are there in the year?*
2. *Into how many months the year is divided? Into how many weeks?*
3. *Do you know the names of the months?*
4. *Of how many days a week consists and what are they called?*
5. *Can you tell me how many seasons are there in the year?*
6. *What day of the month is it to-day?*

PART. III.
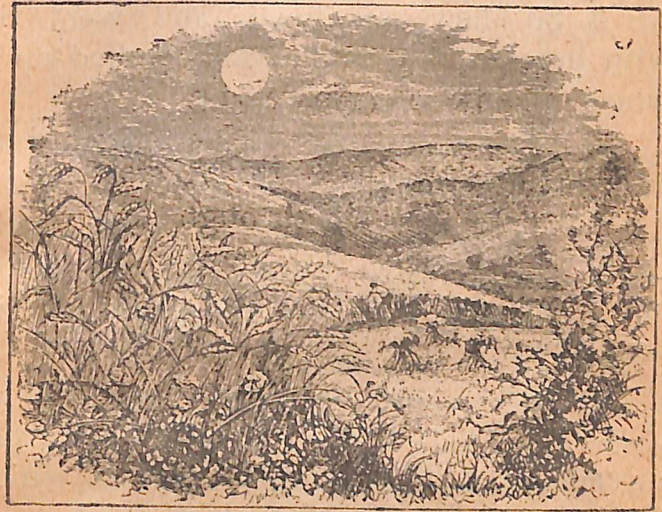
IN A CORNFIELD

1. One day, little Dolly, from the farm, was walking through the ripe cornfields. She was picking poppies and cornflowers on the way.

2. Mary, the milkmaid, walked slowly

after her. Mary was knitting a stocking in the fields after her day's work.

3. "Wheat is a pretty plant, isn't it Mary?„ asked Dolly. "Will you sit down and tell me about it?„

4. So Mary sat down, and went on with her knitting, while Dolly pulled up a wheat plant.

5. "The root is only a bundle of long fine threads, you see,„ said Mary.

"Yes: they are as fine as cotton,„ said Dolly. "They grow down into the earth; and I suppose they keep the plant fixed in its place.„

6. „Yes,„ said Mary; "but that is not all they do. Your father says that these root threads have little hairs on them, which can take in food for the plant.„

7. "It seems very funny, Mary, to think of plants having food.„

"All plants must have food," replied Mary; "they suck up water, and juices, out of the earth.„

8. As Mary went on with her work, Dolly had a good look at the stem. Her

sharp little eyes soon found out that it was long and straight, and that it had joints in it.

She made Mary stop to look at the glossy stem, and at the narrow leaves growing out from the joints.

9. "What are these leaves like?„ asked Mary.

"They are like the blades of grass,„ was Dolly's quick reply.

10. "So they are, my dear,„ said Mary. "Now, if you look again at the stem, you will see that it is round and hollow! I think [you know that when the corn is cut down, the stems make straw."

11. "Oh yes!„ cried Dolly; „Father always gets some nice, clean straw for the stables. The pony neighs when it sees new straw coming for its bed.„

ԹԱՌԵՐ

Cornfield (քո՛րն՛ֆիլտ) = ցորենի դաշտ. through (դ՛հրու)=մէջէն. ripe(րայբ=հասուն. to pick(բիք)=քաղել, ժողվել. poppy (բո՛բ՛ի) = խաշխաշ. cornflower (քո՛րն՛ֆլաուր) = ձծ ծօր. milk-maid = կաթնավաճառ, կով կթող կին. slowly (սլօ՛լի=կամացուկ. after (էֆ-դ՛՛ըր)=հետքը, հետևէն. to knit (նիդ)=հիւսել. stocking (սթօք՛ինկ)=գուլպա. isn't կրճատում. «is not»ի. to pull (բուլ) = քաշել, հանել. root (րուդ) = արմատ. bundle (բըն՛դլ)=խուրձ. thread (դ՛րէտ)=թել, դեր֊ձան. cotton (քո՛րն՛)=բամպակ. said (սէտ) = բսաւ. prin. parts. say, said, said. earth (ըրդ՛)=հող, եր֊կիր. to suppose (ս՛բբոզ՛)=ենթադրել, կարծել.

Fixed (ֆիքստ՛)=սևեռուն, պինդ. hair (հէյր)=մազ funny (ֆընն՛ի)=ծիծաղաշարժ. to reply (րիբլայ՛)=պատասխանել. to suck (ս՛ք)=ծծել. juice (ճիուս)=հիւթ. stem (սթէմ)=ցօղուն. sharp (շարբ) = սուր, հատու. straight (սդրէյդ)=ուղիղ, շիտակ. joint)ճօյնդ)=յօդուած, կցուածք. glossy (կլօս՛ի)=ողորկ, փայ֊լուն. leaves (լիվս)=տերևներ. եզ. leaf=տերև. to ask (էսք) = հարցնել, խնդրել. blade (բլէտ) = ծիղ. hollow (հօ՛լօ) = խոռոչաւոր. straw (սդրօ) = յարդ. stable (սդէյ՛բլ)=ախոռ. pony (բօ՛նի) = մատաղ ձի. to neigh (նէյ)=վրնջել (ձին).

QUESTIONS (ՀԱՐՑՈՒՄՆԵՐ)

1. Where was walking little Dolly one day?
2. Who walked slowly after her?

3. What Dolly asked Mary?
4. What did Mary say about the root of the wheat plant?
5. What do the root threads have on them?
6. How do the plants have food?
7. Examine carefully the stem of the wheat plant and tell all what you know about it.

GRAMMAR (ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ)

The conjugation of the verb «to call»

Perfect tense (Յարակատար)

I have called = կանչած եմ.
he has called = կանչած է.
she has called = կանչած է (իգ.)
we have called = կանչած ենք
you have called = կանչած էք
they have called = կանչած են

Pluperfect tense (Գերակատար)

I had called = կանչած էի
he had called = կանչած էր
she had called = կանչած էր (իգ.)
we had called = կանչած էինք
you had called = կանչած էիք
they had called = կանչած էին
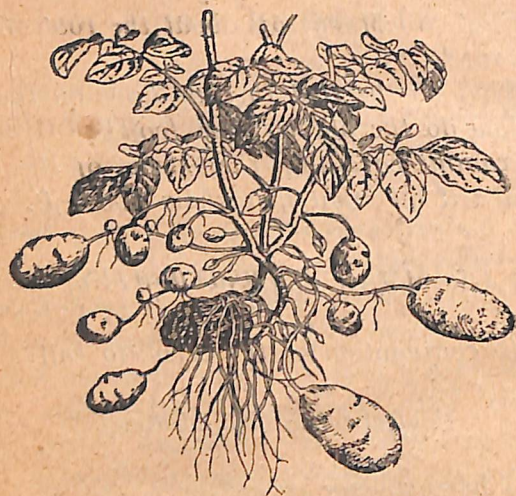
THE POTATO

Words to be used

Plant	*Potato*	*Roots*

garden, green leaves   outside, skin soil
stems, above, potatoes   little dents through
white, under, roots, below, eyes, new, white, threads.

A. (1) Where do we grow potato plants ?
   (2) Do the green stems grow above or under the ground ?

   (3) What kind of stems grow under the ground ?

B. (1) What grows on the green stems of the potato plant ?
   (2) On which part of the plant do the potatoes grow ?
   (3) What run down below the white stems ?

C. (1) What is the outside of the potato called ?
   (2) What are the little dents in the potato called ?
   (3) What can grow out of each eye ?

D. (1) How does the potato draw its food from the soil ?
   (2) What do we use potatoes for ?

ԲԱՌԵՐ

Above (էպըվ')=վեր, վերեւ. potato (բոթէյ'դօ)=գետնախնձոր. յօգ. potatoes. below (պիլօ')=վար. outside=դուրսի կողմը. skin (սքին)=մորթ, կեղեւ. dent (տենդ) = խառոչ. soil (սօյլ) = հող. [through (դրու)=շնորհիւ, միջոցաւ. white (հուայդ)=ճերմակ. thread (դրեդ)=դերձան, թել.

PROVERBS

1. A friend in need is a friend in-deed.

2. Show friendship to others and they will show it to you.

3. Be careful in the choice of your friends.

4. Don't try your friends too much.

ԲԱՌԵՐ

Proverb (բրով՛ըրպ)=առակ. need (նիտ)=պետք, հարկ. indeed (ինտիտ՛)=ստուգիւ, արդարեւ. friend-ship(ֆրէնտ՛շիբ)=բարեկամութիւն careful (քէյր՛ֆուլ)=ուշադիր. choice (չօյս)=ընտրութիւն. don't կրնամուն do notի, to try =փորձել:
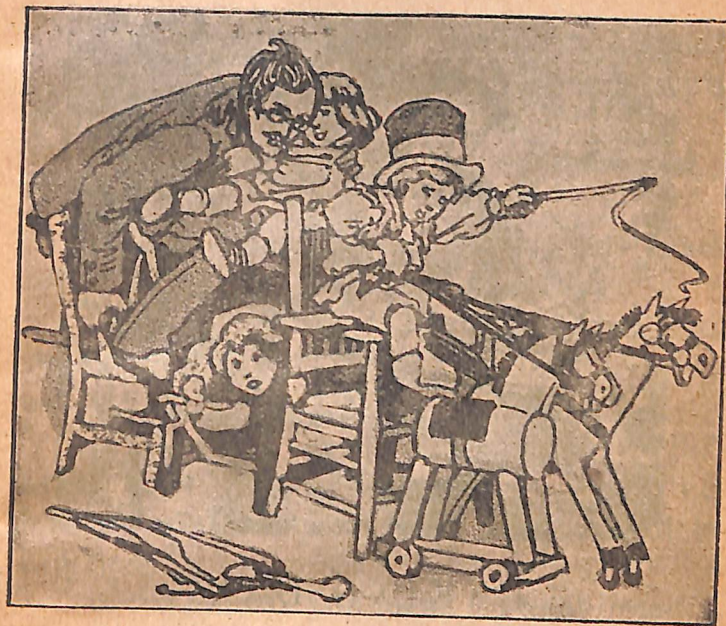
1. We are in the bus.

2. Hrant is on the top of the bus, as it is not wet.

3. Ann and her dad are on the top of the bus too.

4. The cob and the nag can run.

5. It is fun to sit on the top of the bus.

BAKING DAY

1. It was baking day at the farm. In the morning Mary called Dolly to come and watch the bread-making.

2. Dolly came and stood by the flour bin, while Mary put the flour into the bread pan. Then she saw Mary mix a little salt with the flour.

3. "Why do you put salt in?„ asked Dolly.

"Because things are not nice without salt. You know you always use salt with your meat to make it taste nice.

"Now I am going to mix up the yeast,„ said Mary.

4. She put a piece of German yeast into a basin, and showed it to Dolly.

"It does not look nice, and it smells sour. Why do you put it in the bread?„ asked Dolly.

5. "We use yeast because it makes the bread light. Without it bread would be heavy,„ said Mary; "and heavy bread is not nice.„

6. "What do you mean by light bread?„ asked Dolly.

Mary showed her that when bread is light, it is full of little holes.

7. Then she added some warm water to the yeast, and mixed it into a smooth batter.

8. "It looks as though you are going to make pancakes,„ said Dolly.

"My loaves of bread will not look much like pancakes, when they are baked,„ said Mary.

9. "Now, you see. I am going to put the yeast in the flour.„

Dolly watched Mary make a hole in the middle of the dry flour, and, into this hole, she poured the yeast. Next she stirred and kneaded the flour and yeast, adding a little water now and then. In this way she made a nice stiff dough.

10. "Now, I shall leave it to rise,„ said Mary. So she placed a white cloth over it, and moved it to a warm place.

"There!„ she said. "When we see it again it will have risen ever so high in the pan.„

ԲԱՌԵՐ

To bake (պէյք)=եփիլ (փուռ)․ baking day=հաց եփելու օր․ flour (ֆլա՛ուըր)=ալիւր․ bin (պին)=սըն֊տուկ․ pan (պէն)=դաշխարան․ mix (միքս)=խառնել․ salt (սօլդ)=աղ․ nice (նայս)=աղուոր, համեղ․ to taste (թէյսդ)=ճաշակել, համ տալ․ yeast (եիսդ)=խմոր․ piece (բիս)=կտոր․ basin (պէյ'սն)=աշա, կոնք․ to smell (սմէլ)=հոտել, հոտոտել․ sour (սաուըր)=թթու, գձու․ light (լայդ)=թեթև, ֆիւրամարս․ heavy (հէվ'ի)=ծանր, դժուարամարս․ show, showed, shown =ցուցնել․ full (ֆուլ)=լի, լեցուն․ hole (հօլ)=ծակ․ to

add (էտ)=աւելցնել․ smooth (սմուդ՛)=հարթ, ողորկ, կակուղ․ batter (պէ՛տըր) = խմոր, զանգուած․ pancakes (բէնքէյք)=գաթա, բլիթ․ middle (միտ'լ)=մէջ֊տեղը․ to pour (բօր)=թափիլ, լեցնել to stir (սդըր) =շարժել, խառնել․ to knead (նիտ)=շաղել, թրբել․

In this way=այս կերպով․ stiff (սդիֆ) = պինդ, կարծր․ dough (տօ) = հայս, խմորի գունտ․ to rise (րայզ)=բարձրանալ․ cloth (քլօդ՛) = կտաւ, կերպաս․ over (օ՛վըր)=վրայ․ to move (մուվ)=շարժել, տեղա֊փոխել․

QUESTIONS (ՀԱՐՑՈՒՄՆԵՐ)

1. What was the first question Dolly asked Mary, when she came to watch Mary making bread?

2. Why does Mary put yeast in the bread?

3. What do we mean by «light» bread and «heavy» bread?

4. What further remarks did Dolly make?

5. In what manner did Mary make a nice stiff dough? why did she put cloth over it?

Composition exercise.—Complete the following sentences. 1. Mary — Dolly to come. 2. Mary — the flour into the bread pan. 3. The yeast—sour.

GRAMMAR (ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ)

First future tense (Ապառնի)

I shall call = պիտի կանչեմ
he will » = պիտի կանչէ
she will » = պիտի կանչէ (իգ.)
we shall » = պիտի կանչենք
you will » = պիտի կանչէք
they will » = պիտի կանչեն

Second future tense (Անցեալ ապառնի)

I shall have called = կանչած պիտի ըլլամ
he will » » = կանչած պիտի ըլլայ
she will » » = կանչած պիտի ըլլայ (իգ.)
we shall » » = կանչած պիտի ըլլանք
you will » » = կանչած պիտի ըլլաք
they will » » = կանչած պիտի ըլլան

First potential imperfect (Թկական)

I should call = կը (պիտի) կանչէի
he would » = կը (պիտի) կանչէր
she would » = կը (պիտի) կանչէր (իգ.)
we should » = կը (պիտի) կանչէինք
you would » = կը (պիտի) կանչէիք
they would » = կը (պիտի) կանչէին

Second potential pluperfect

I should have called = կանչած պիտի ըլլաի

1. Jane and Nell came to a hive.

There were five bees on the hive.

2. The miller's wife said: "The hive is

mine; I like to watch the bees„ etc. etc.

3. The two girls replied. "We like to

stay here to watch the bees„ etc. etc.

ABOUT GRAINS

1. «Father, what is rice?» asked Daisy, that evening.

«Rice is a grain,» said her father. «I wonder if you little ones can tell me the names of any other grains.»

2, «Barley is a grain,» said little Bessie.

«Wheat is a grain,» said Bobby.

«Oats are grain» said Daisy.

3. «Right,» said their father. «Well, rice is a grain, that grows in hot countries like India, and China. I will show you some pictures of plants that bear grain. Mr. Dutton brought out a book, and in it the children saw pictures of wheat and barley, oats and rice, as they grow in the fields.

4. «Now tell me how the grain plants are alike,» he said.

«The rice stem has joints in it, like the wheat stem,» said Daisy.

5. «Yes,» said her father; «the sugar cane also is jointed, and so is the palm-tree.»

6. «I should think that oats and rice look very pretty, when they are growing,»said Bobby.

«Yes,» replied his father; «each grain of oat hangs apart from the stem by a fine thread and, when the oats wave in the wind, they look very pretty.

7. «On this picture, the rice grains, too, seem to hang apart from the stem,» said Daisy,

«Yes, so they do,» said her father. «The grains of wheat, and of barley, are packed closely round the stem, but the grains of oats and rice hang apart.»

8. «The ears of barley have little bristles at the end,» said Bobby. who was looking very closely at the pictures.

«We call those little bristles the beard of the barley,» said his father; and we often speak of barley as bearded barley.»

9. «Wheat, barley, and oats grow in our country, don't they, father?» asked little Bessie.

«Yes, but rice does not, rice must have a very hot sun, and plenty of water.»

ԲԱՌԵՐ

Grain (կրէյն)=արմտիք, հացանմակ. rice (րայս)= բրինձ. evening (ի՛վնինկ)=իրիկուն. to wonder (ուըն'-

ւըր)=զարմանալ, հետաքրքրուիլ. oats (օձ)=վարսակ. barley (պար՛լի)=գարի. wheat (հուիդ)=ցորեն. right (րայդ)=ուղիղ. country (քըն՛դրի)=երկիր. յզ. countries. India (ին՛տիա)=Հնդկաստան. China (չայ՛նա)= Չինաստան. picture (փիք՛չըր, փիք՛դ՛իուր)=պատկեր. to bear (պէր)=կրել. prin. parts, bear, bore, borne alike (էլայք՛)=նման. joint (ճօյնդ)=յօդուած. կցուածք. cane (քէյն)=եղէգ. palm-tree (պամ-դրի)=արմաւենի. to hang (հէնկ)=կախել, կախուիլ. prin. parts, hang, hung, hung. apart (էբարդ՛)=առանձին, զատ. to wave (ուէյվ)=շարժիլ, տարուբերիլ.

Wind (ուինտ)=հով. the ears of barley=գարիի հասկերը. bristle (բրիս՛լ)=մազ, թել. closely (քլօս՛լի)= ուշադիր. beard (պիրտ)=մօրուք. bearded (պիրտ՛էտ)= մօրուսաւոր. hot (հօդ)=հրատապ:

QUESTIONS (ՀԱՐՑՈՒՄՆԵՐ)

1· Where does rice grow ?
2. What did Mr. Dutton show the children ?
3. How the grain plants are alike ?
4. What have the ears of barley at the end ?

GRAMMAR (ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ)

The conjugation of the verb to «call»
Imperative Mood.

Let me call = (թողէք) կանչեմ
call = կանչէ
let us call = կանչենք
call = կանչեցէք
let them call = թող կանչեն
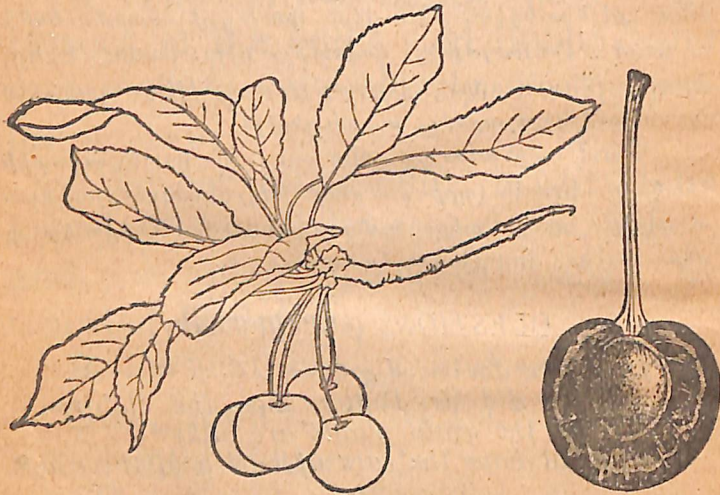
Subjunctive mood, present tense
If I call, if he call etc.
if we call, if you call, if they call.

Imperfect tense
If I called, if he called etc.

THE CHERRY

Words to be used :

The Cherry.		Stone
fruit	round	soft. covered	hard shell
bunches. slender stalk.	skin, smooth.	kernel.

*Վերոյիշեալ բառերով աշակերտները թէ գրաւոր և
թէ բերանացի պատմութեանները են հետևեալ հարցում-
ներուն :*

A· (1) What is the cherry ?
  (2) Does it grow singly or in bunches ?
  (3) Put your two answers into one.

B. (1) What shape is the cherry ?
  (2) What kind of stalk has it ?
  (3) Put your two answers into one.

C. (1) What is the soft part of the cherry covered with ?
  (2) Is the skin rough or smooth?
  (3) What has the cherry inside ?

D. (1) What kind of shell has the cherry stone ?
  (2) What has it inside ?
  (3) Put your two answers into one.

ԲԱՌԵՐ

Cherry (չէր'ի)=կեռաս, fruit (ֆրուդ)=պտուղ.
bunch (պընչ)=ողկոյզ. slender (սլէն'տըր)=նուրբ, բա-
րակ. stalk (սդոք)=ցօղուն, կոթ. covered (քըվ'րըդ)=
ծածկուած. smooth (սմուզ)=հարթ, ողորկ. hard
shell (հարդ շէլ)=պատեան, կեղև. kernel (քըր'նըլ)=
կորիզ, կուտ. singly (սինկ'լի)=առանձին :

---

1. "Come, Jim,„ said his dad, "let us go and fish in the sea.„

2. It was a fine day in June, so they bore away from the shore for a mile or more.

3. Then they let down the net.

4. A gale came on for a while, so Jim's dad took the sail down, etc, etc.

Gale (կէյլ)=թուռն քամի, փոթորիկ։

1. Fred and Dan were at play in the lane·

2· Fred had a whip in his hand, and Dan had just cut a twig·

3. "What shall we do to day?„ said Dan to Fred, etc. etc.

1. George and Vahan have a hutch.

2. The hutch is by the ditch.

3. There is some thatch on the cot, but not on the hutch.

4. The hutch has a latch on it.

5. What is in the hutch ? etc.

OSAR ԳԼՈՒԽ - ԳՈՐԾՈՑՆԵՐ

ԼԵՈՆ ԹՈԼՍՏՈՅ

ԱՆՆԱ ՔԱՐԷՆԻՆԱ

Բ. ՀԱՏՈՐ

ԹԱՐԳՄԱՆԵՑ

ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԳՐԱՏՈՒՆ Պ. ՊԱԼԵՆՑ

Զամանճըլար թիւ 20

Կ. ՊՈԼԻՍ

ԳԻՆ 25,50 ԴՐՇ.